

BİRLEŞME VE DEVRALMA GÖRÜNÜM RAPORU

2024

**EKONOMİK ANALİZ VE ARAŞTIRMA
DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

Raporlama : Sinem ÜSTÜNDAĞ DEMİR
Berkay KURDOĞLU

Editör : Şamil PİŞMAF

Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi Başkanlığı
eadbm@rekabet.gov.tr
Rekabet Kurumu
Ocak 2025 – Ankara

İÇİNDEKİLER

ÖZET	1
1 Giriş	3
2 İŞLEM SAYISI VE DEĞERİ	6
3 YATIRIMCILARIN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMLARI	12
4 İŞLEM SAYISI VE DEĞERİNİN EKONOMİK FAALİYETLERE GÖRE DAĞILIMI	14
5 ÖZELLEŞTİRMELER	20
6 İDARİ SÜREÇLER, NİHAİ İNCELEMELER VE KOŞULLU İZİN VERİLEN İŞLEMLER	20

ÖZET

2024 yılında Rekabet Kurumu tarafından **311** birleşme ve devralma işlemi incelenmiştir. Özelleştirmeler hariç olmak üzere, bu işlemlerden **131**'inde hedef şirket¹ Türkiye'de kurulmuştur. Bildirilen bu işlemlerin toplam bedeli **191 milyar 917 milyon TL** (5,85 milyar dolar)'dir². Aynı dönemde incelenen **6** özelleştirme işleminin bedeli yaklaşık **31 milyar 363 milyon TL** (957 milyon dolar)'dir. Böylelikle **2024** yılında Türkiye'de kurulan şirketler için **137 işlemde** ortaya çıkan işlem bedeli yaklaşık **223 milyar TL** (6,81 milyar dolar) düzeyindedir. **2024** yılında incelenen işlemlerden **164**'ü ise yabancıların yurt dışında gerçekleştirdikleri birleşme ve devralmalardır. Bu işlemlerde, bildirilen toplam bedel ise **17 trilyon 186 milyar TL** (524,35 milyar dolar)'dir³. **8** işlem kontrol değişikliği yaratmadığı için kapsam dışı olarak sınıflandırılırken 2 işlem ise nihai incelemeye alınmıştır.

2024 yılında Rekabet Kurumu tarafından incelenen **311** birleşme ve devralmanın **75**'inde tarafların tümü Türkiye kökenli, **167**'sinde ise tümü yabancı ülke yasalarına göre kurulmuş şirketlerden oluşmaktadır. **53**'ünde ise işlem taraflarından en az bir tanesi Türkiye ve yabancı kökenli şirketlerdir. Kapsam dışı, özelleştirme ve diğer kategorilerindeki toplam **16** işlem için bu gruplama yapılmamıştır.

Özelleştirmeler dışında kalanlar dikkate alındığında, bu işlemlerden **tüm tarafları Türkiye kökenli olan şirketler** arasında gerçekleştirilen birleşme ve devralmaların toplam işlem değeri **69 milyar 665 milyon TL** (2,13 milyar dolar)'dir. Aynı dönemde **tüm tarafları yabancı şirketler** olanlarda işlem değeri ise **17 trilyon 186 milyar TL** (524,35 milyar dolar)'dir. İşlem taraflarından en az bir adedi Türkiye ve yabancı kökenli şirketlerden oluşan birleşme ve devralmalarda bildirilen işlem değeri **119 milyar 688 milyon TL** (3,65 milyar dolar)'dir.

¹ "Hedef şirket" kavramı birleşme, devralma ya da ortak girişim işlemine konu edilen kişiyi veya ekonomik birimi ifade etmektedir.

² Özelleştirme işlemleri dışında kalan ve işlem değeri bildirilen başvuruları kapsamaktadır. Toplam 10 başvuruya ilişkin olarak işlem bedeli bilgisi bulunmamaktadır.

³ Toplam 3 başvuruya ilişkin olarak işlem bedeli bilgisi bulunmamaktadır.

2024 yılında yabancılar tarafından **47** birleşme ve devralma işleminde Türkiye kökenli şirketlere yatırım yapılması öngörülmüştür. Yabancı yatırımcılar arasında işlem bazında yapılan sıralamaya göre; ilk sırada **7 işlem** ile **Hollanda** kökenli yatırımcılar bulunmaktadır. Hedef şirketin Türkiye kökenli olduğu bu 47 işlemde ⁴ yabancı yatırımcılar tarafından gerçekleştirileceği bildirilen yatırım tutarı yaklaşık **99 milyar TL** (3,03 milyar dolar)'dir.

2024 yılında yabancı yatırımcılar tarafından bildirilen işlem bedeli, özelleştirmeler dâhil olmak üzere Türkiye kökenli şirketler için öngörülen toplam işlem bedelinin yaklaşık **%44,5'ini** oluşturmaktadır.

Ekonomik faaliyet alanı bakımından, birleşme ve devralma işlemlerinde hedef şirketin Türkiye kökenli olduğu işlemler içinde en çok işlem "**bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler**" ile "**elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı**" alanında, en yüksek işlem değeri "**Mağazalar, tezgâhlar ve pazar yerleri dışında yapılan perakende ticaret**" alanında kaydedilmiştir. Aynı dönemde özelleştirme işlemleri içinde en yüksek işlem değeri "**kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor**" alanında kaydedilmiştir. **2024** yılında Rekabet Kurumuna bildirilen birleşme ve devralma işlemleri, son bildirim tarihinden ortalama **12** gün sonra nihai karara bağlanmıştır.

⁴ Özelleştirme işlemleri hariçtir.

1 GİRİŞ

Birleşme ve devralma işlemleri, ürünlerin daha ucuza sunulması, yeni ürünlerin geliştirilmesi ya da kalitenin artırılması gibi çeşitli faydaları beraberinde getirebilmektedir. Diğer taraftan bu tür işlemler pazarlardaki etkin rekabetin azalması riskini de barındırabilmektedir. Bu tür birleşme ve devralma işlemleri [4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun](#)'un (4054 sayılı Kanun) 7. maddesi ile yasaklanmaktadır.

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde öngörülen denetimin yapılabilmesi adına, belirli birleşme ve devralma işlemlerinin hukuki geçerlilik kazanabilmeleri için Rekabet Kuruluna bildirilerek izin alınması yükümlülüğü getirilmiştir. Bu çerçevede birleşme ve devralma sayılan haller ile bunların Rekabet Kuruluna bildirilmesine ilişkin usul ve esaslar ise [2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ](#) (2010/4 sayılı Tebliğ) ile düzenlenmiştir.

2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca bir birleşme ve devralma işleminin bildirim tabi olabilmesi için öncelikle söz konusu işlemin incelenen teşebbüslerin kontrol⁵ yapılarında kalıcı değişiklik meydana getirmesi gerekmektedir. Örneğin, teşebbüslerin kontrol yapılarında herhangi bir değişikliğe yol açmayan hisse devirleri veya aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alan işletmeler arasında gerçekleştirilen birleşme ve devralmalar 4054 sayılı Kanun ve 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca bildirim tabi işlemlerden değildir.

Birleşme ve devralma işlemleri farklı türlerde gerçekleşebilmektedir. 2010/4 Tebliğe göre; iki veya daha fazla teşebbüsün birleşmesi, bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün çeşitli yollarla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir ya da daha fazla kişi tarafından devralınması "*birleşme ve devralma işlemi*" olarak kabul edilmektedir. Ayrıca bağımsız bir iktisadi varlığın

⁵ Kontrol, ayrı ayrı ya da birlikte, fiilen ya da hukuken bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama olanağını sağlayan haklar, sözleşmeler veya başka araçlarla meydana getirilebilir. Ayrıntılı bilgi için bkz. [Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz](#)

tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması da birleşme ve devralma olarak değerlendirilmektedir.

Kamu teşebbüslerinin özel sektör tarafından devralınmasını konu alan özelleştirme işlemleri de 4054 sayılı Kanun'un "Birleşme ve Devralmalar" başlıklı 7. maddesi kapsamında ele alınmaktadır. Ancak diğerlerinden farklı olarak bu işlemler [2013/2 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri için Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ](#) (2013/2 sayılı Tebliğ) çerçevesinde değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

2010/4 Tebliğe göre, bir birleşme veya devralma işleminde, işlem taraflarının Türkiye ciroları toplamının 750 milyon TL'yi ve işlem taraflarından en az ikisinin Türkiye cirolarının ayrı ayrı 250 milyon TL'yi veya devralma işlemlerinde hedef şirket, varlık ya da faaliyetin, birleşme işlemlerinde ise işlem taraflarından en az birinin Türkiye cirosunun 250 milyon TL'yi⁶ ve diğer işlem taraflarından en az birinin dünya cirosunun 3 milyar TL'yi aşması halinde, söz konusu işlemin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Rekabet Kurulundan izin alınması zorunludur.⁷ Yurt dışında gerçekleşen birleşme ve devralma işlemleri de yukarıdaki eşiklerin aşılması halinde Rekabet Kurumuna bildirilmektedir. Ayrıca özelleştirme işlemlerinde, özelleştirilecek teşebbüs ya da mal veya hizmet üretimine yönelik birimin cirosunun 250 milyon TL'yi aşması halinde, ihale şartlarının kamuoyuna duyurulmasından önce, ilgili İdare tarafından, Rekabet Kurumuna ön bildirimde bulunulması gerekmektedir.

Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu, Rekabet Kurumuna bildirilen birleşme ve devralma ile özelleştirme işlemlerinden, **2024 yılı içerisinde karara bağlananlara** ilişkin veriler çerçevesinde hazırlanmıştır. Bu nedenle Rapor'da yer verilen birleşme ve devralma işlem sayısının sınırlı bir bölümü 2024 yılı öncesinde bildirilmiş olmakla birlikte, Rapor 2024 yılı içerisinde sonuçlandırılan dosyaları içermektedir. Benzer şekilde 2024 yılında bildirilmekle birlikte henüz nihai karara bağlanmamış birleşme ve devralma işlemleri de söz konusu işlem sayısına dâhil edilmemiştir.

⁶ Türkiye coğrafi pazarında faaliyet gösteren veya ar-ge faaliyeti olan ya da Türkiye'deki kullanıcılara hizmet sunan *teknoloji teşebbüslerinin* devralınmasına ilişkin işlemlerde, anılan 250 milyon TL'lik eşikler aranmaz.

⁷ Özel kanunlardaki istisnalar saklıdır.

Yukarıda yer verilen ciro eşikleri aşılmamasına rağmen işlem taraflarınca Rekabet Kurumuna bildirilen birleşme ve devralmalara ait veriler de rapora dâhil edilmektedir. Ancak aynı ekonomik bütünlük içinde yer alan işletmelerin kendi aralarında gerçekleştirdikleri **grup içi birleşme ve devralma işlemleri** Kanun kapsamında yer almadığından, bunlara ilişkin işlem bedeli bilgileri bu Rapor'un veri seti içinde **yer almamaktadır**.

Bu Rapor'da ilke olarak hedef şirketin kökeni, söz konusu şirketin hangi ülkenin hukukuna tabi olarak kurulmuş olduğuna göre değerlendirilmektedir. Raporda birleşme ve devralma işlemleri iki kategoride incelenmektedir: Buna göre **ilk kategoride**, işlem taraflarının veya hedef şirketin hangi ülkenin yasalarına göre kurulmuş olduğu hususunda herhangi bir daraltma yapılmaksızın, Rekabet Kurumuna bildirilen **tüm işlemler dikkate alınmaktadır**. Bu bakımdan Rapor'da değerlendirilecek ilk kategori **"Tüm İşlemler"** olarak anılacaktır. **İkinci kategoride** ise yalnızca **hedef şirketin Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre kurulmuş olduğu** işlemler ele alınmaktadır. Bu işlemler ise **"Türkiye İşlemleri"** olarak anılacaktır.

Tarafları yabancı şirketlerin gerçekleştirdikleri birleşme ve devralmalarda işlem bedelinin ne kadarının Türkiye'deki varlıkları etkilediği bilgisi net olarak ayrıştırılamamaktadır. Bu sebeple işlem bedelinin raporlanmasında söz konusu işlemin toplam bedeli esas alınacaktır. İşlem bedelinin yabancı para cinsinden bildirildiği durumlarda bu bedel işlemin karara bağlandığı yıldaki ortalama kur bilgisi kullanılarak Türk Lirasına çevrilmiştir⁸.

Raporda esas olarak Rekabet Kurulu tarafından değerlendirilen birleşme ve devralma işlemleri ile özelleştirmeler bakımından 2024 yılındaki işlemlerin özetlenmesi hedeflenmektedir.

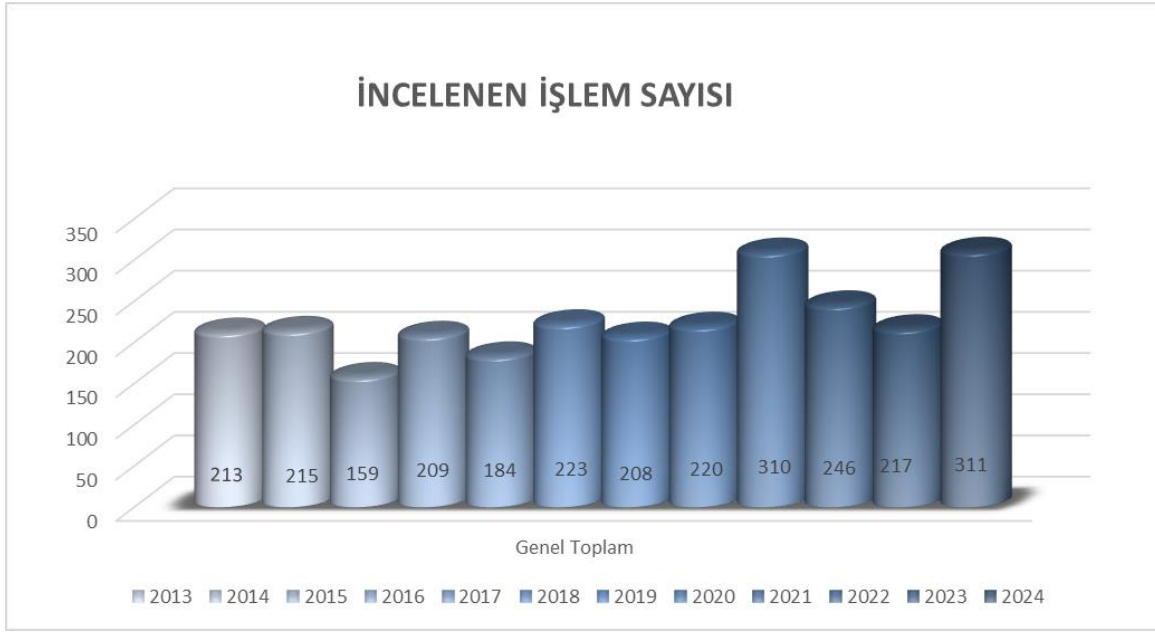
⁸ 2024 yılsonu döviz kuru ortalaması Avro: 35,78; Dolar: 32,78 TL olarak alınmıştır.

2 İŞLEM SAYISI VE DEĞERİ

2.1 TÜM İŞLEMLER

Rekabet Kurumu tarafından **2024** yılında toplam **311 (Tüm İşlemler⁹)**, **2023** yılında ise **217** birleşme ve devralma işleminin incelendiği görülmektedir.

Grafik 1: Yıllara Göre İncelenen Birleşme ve Devralma İşlemleri (Tüm İşlemler, 2013–2024)

Kaynak: Rekabet Kurumu, Kararlar Dairesi

2013–2024 döneminde **incelenen ortalama işlem** adedi **226**'dır. **2024** yılında incelenen birleşme ve devralmalara ait toplam işlem adedi **son on iki yıldaki en yüksek rakamdır**. Bir önceki yıl ile kıyaslandığında ise **% 43** düzeyinde bir artış gözlenmektedir.

İşlem taraflarının kökeni bakımından yapılan gruplamaya göre **Tüm İşlemler** içinde **2024** yılında **311** işlemin **75**'inde tarafların tümü Türkiye kökenli, **167**'sinde ise tümü yabancı kökenlidir. **53** işlemde ise taraflardan en az bir adedi Türkiye kökenli ve yabancı şirketlerden oluşmaktadır.

⁹ Tüm İşlemler: İşlem taraflarının, hedef şirketin veya işlem konusu ortak girişimin hangi ülkenin yasalarına göre kurulmuş olduğu hususunda herhangi bir daraltma yapılmaksızın Rekabet Kurumuna bildirilen tüm işlemleri tanımlamaktadır.

Tablo 1: İşlem Taraflarının Kökenine Göre İşlem Sayıları ve Değerleri (Tüm İşlemler, 2023–2024)

İşlem Sayısı ve Değerinin Dağılımı, 2024			İşlem Sayısı ve Değerinin Dağılımı, 2023	
TARAFLARIN KÖKENİ	İŞLEM SAYISI	İŞLEM DEĞERİ (TL)	İŞLEM SAYISI	İŞLEM DEĞERİ (TL)
Türkiye İşlemleri				
Tüm Tarafları Türk	75	69.664.576.049	48	81.924.155.411
Türk ve Yabancı	49	117.465.283.853	39	66.505.756.270
Tüm Tarafları Yabancı	7	4.787.409.604	7	14.124.928.504
Türkiye BD İşlemleri Toplam	131¹⁰	191.917.269.506	94¹¹	162.554.840.185
ÖZELLEŞTİRME	6	31.362.279.200	3	425.000.000
Türkiye İşlemleri Toplam	137	223.279.548.706	97	162.979.840.185
Yurt dışı İşlemleri				
Tüm Tarafları Türk	-	-	-	-
Türk ve Yabancı	4	2.222.174.927	2	787.000.449
Tüm Tarafları Yabancı	160	17.183.343.982.356	111	57.361.036.879.550
Yurt Dışı İşlemleri Toplam	164¹²	17.185.566.157.283	113¹³	57.361.823.879.998
KAPSAM DIŞI¹⁴	8		6	
BİLGİ NOTU/DİĞER	2		1	
GENEL TOPLAM	311	17.408.845.705.989	217	57.524.803.720.184

Kaynak: Rekabet Kurumu, Kararlar Dairesi istatistikleri ve EAAD hesaplamaları

¹⁰ Toplam 10 işleme ilişkin olarak işlem bedeli bilgisi bulunmamaktadır.

¹¹ Toplam 4 işleme ilişkin olarak işlem bedeli bilgisi bulunmamaktadır.

¹² Toplam 3 işleme ilişkin olarak işlem bedeli bilgisi bulunmamaktadır.

¹³ Toplam 13 işleme ilişkin olarak işlem bedeli bilgisi bulunmamaktadır.

¹⁴ Kontrol değişikliği gerçekleşmemesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir birleşme devralma işlemi sayılmayan işlemlerdir.

Tüm İşlemler içinde **2024** yılında **tüm tarafları Türkiye kökenli** olan şirketlerin gerçekleştirdikleri birleşme ve devralmaların toplam işlem değeri **69 milyar 665 milyon TL** (2,13 milyar dolar)'dir. Aynı dönemde **tüm tarafları yabancı şirketler** olan işlemlerde bildirilen toplam işlem değeri **17 trilyon 186 milyar TL** (524,35 milyar dolar)'dir¹⁵. **2023** yılında tüm tarafları Türkiye kökenli olan şirketlerin gerçekleştirdikleri birleşme ve devralmaların toplam işlem değeri 81 milyar 924 milyon TL (3,45 milyar dolar) olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde tüm tarafları yabancı şirketler olan işlemlerde bildirilen toplam işlem değeri 57 trilyon 375 milyar TL (2,41 trilyon dolar)'dir.

2.2 TÜRKİYE İŞLEMLERİ

Türkiye İşlemleri, hedef şirketin¹⁶ Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre kurulmuş (Türkiye kökenli) olduğu işlemleri tanımlamaktadır. Bu gruptandırmaya göre **2024** yılında **131** birleşme ve devralma işleminde hedef şirketin Türkiye kökenli olduğu görülmektedir. **2024** yılında bu işlemlerde toplam işlem bedeli **191 milyar 917 milyon TL** (5,85 milyar dolar)'dir. **2023** yılı için hedef şirketin Türkiye kökenli olduğu toplam 94 birleşme ve devralma işleminde toplam işlem bedeli 162 milyar 555 milyon TL (6,85 milyar dolar)'dir.

Tablo 2: Türkiye İşlemleri'nde İşlem Sayıları ve Değerleri (2023–2024)

İşlem Sayıları ve Değerleri, 2023		
HEDEF ŞİRKETİN KÖKENİ	İŞLEM SAYISI	İŞLEM DEĞERİ (TL)
Türkiye (TR)		
Birleşme Devralma	94	162.554.840.185
Özelleştirme	3	425.000.000
İşlem Sayıları ve Değerleri, 2024		
HEDEF ŞİRKETİN KÖKENİ	İŞLEM SAYISI	İŞLEM DEĞERİ (TL)
Türkiye (TR)		
Birleşme Devralma	131	191.917.269.506
Özelleştirme	6	31.362.279.200

Kaynak: Rekabet Kurumu, Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi hesaplamaları

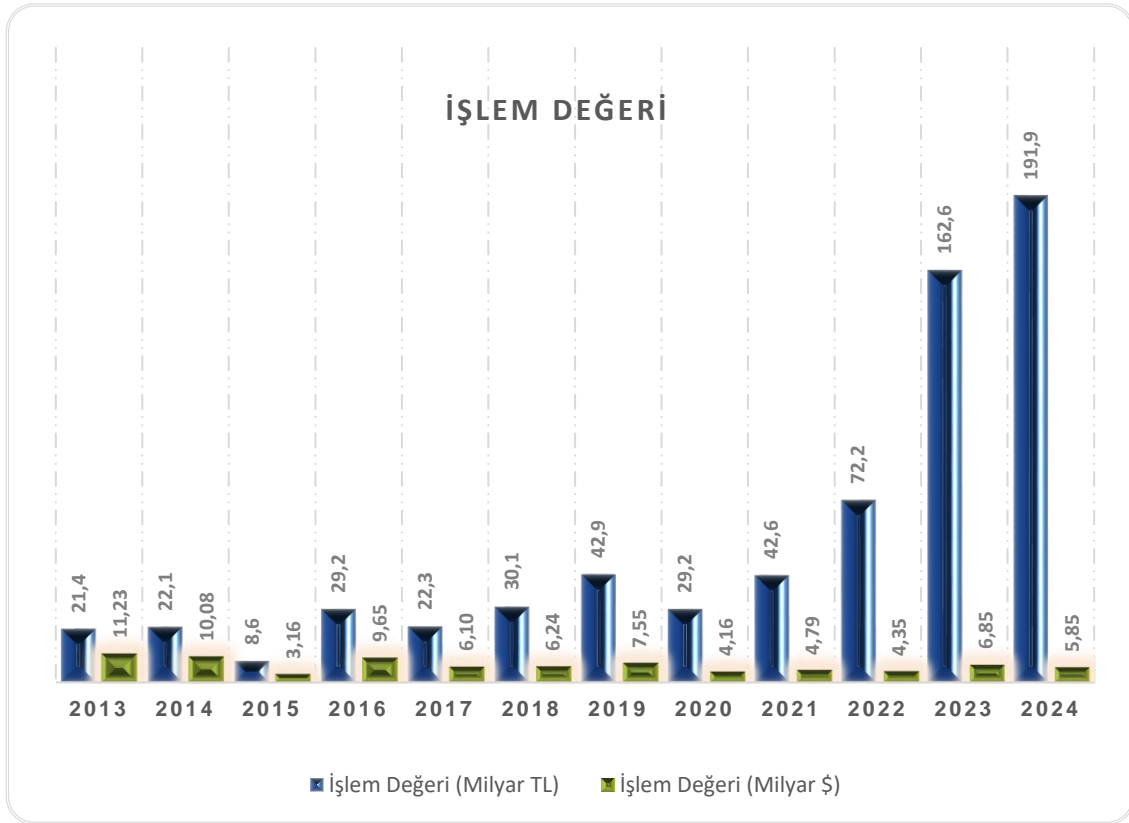
¹⁵ 2024 yılsonu dolar kuru ortalaması 32,78TL olarak alınmıştır.

¹⁶ Daha önce de belirtildiği üzere "hedef şirket" kavramı birleşme, devralma ya da ortak girişim işlemine konu edilen kişiyi veya ekonomik birimi ifade etmektedir.

Aynı dönemde incelenen 6 özelleştirme işleminin bedeli **31 milyar 362 milyon TL** (956,8 milyon dolar)'dir.

Özelleştirme işlemleri hariç olmak üzere, Türkiye İşlemleri için Rekabet Kurumuna bildirilen işlem değerlerinin Türk Lirası ve dolar cinsinden yıllara göre seyri, Grafik 2'de sunulmaktadır.

Grafik 2: Yıllara Göre Türkiye İşlemleri'nde Bildirilen Birleşme ve Devralma İşlem Değerleri (Özelleştirmeler Hariç, 2013–2024)

Kaynak: Rekabet Kurumu, Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi hesaplamaları

Birleşme ve devralma işlemlerinde **son on iki yıla ait ortalama işlem bedeli değeri 46 milyar TL**'dir. 2024 yılına ait **işlem** hacmi son on iki yılın ortalamasının üstünde olup söz konusu değerde **bir önceki yıla kıyasla Türk Lirası üzerinden nominal olarak yaklaşık %18 artış; dolar üzerinden %14,5 azalış** görülmektedir.

2024 yılında gerçekleşen toplam **131 Türkiye İşlemi** içinde **işlem taraflarının kökeni** bakımından yapılan gruplamaya göre, **75 işlemde** tüm taraflar sadece Türkiye, **7 işlemde** tüm taraflar sadece yabancı, **49 işlemde** ise işlem taraflarından en az birer adedi Türkiye ve yabancı kökenli şirketlerden oluşmaktadır. Bu gruplandırmaya özelleştirme işlemleri dâhil edilmemiştir.

Türkiye İşlemleri içinde tüm tarafları sadece **Türkiye kökenli kişiler/şirketler** olan birleşme ve devralmaların **toplam işlem değeri 191 milyar 917 milyon TL** (5,85 milyar dolar) olarak gerçekleşmiştir.

2024 yılında Türkiye İşlemleri içinde tüm tarafları sadece **yabancı kökenli kişiler/şirketler** olan birleşme ve devralmaların toplam işlem değeri **4 milyar 787 milyon TL** (146 milyon dolar), taraflarından en az birer adedi **Türkiye ve yabancı kökenli şirketler** olan işlemler için işlem değeri ise **117 milyar 465 milyon TL** (3,58 milyar dolar) olarak hesaplanmıştır.

2023 yılında gerçekleşen toplam **94 Türkiye İşlemi** içinde ise **48 işlemde** tüm taraflar sadece Türkiye, **7 işlemde** tüm taraflar sadece yabancı kökenli şirketlerden oluşmaktadır. **2023** yılında Türkiye İşlemleri içinde tüm tarafları sadece Türkiye kökenli kişiler/şirketler olan birleşme ve devralmaların toplam işlem değeri **81 milyar 924 milyon TL** (3,45 milyar dolar) olarak gerçekleşmiştir. Tüm tarafları sadece yabancı kökenli kişiler/şirketler olan birleşme ve devralmaların toplam işlem değeri **14 milyar 125 milyon TL** (594 milyon dolar), işlem taraflarından en az birer adedi Türkiye ve yabancı kökenli şirketler için işlem değeri **66 milyar 506 milyon TL** (2,80 milyar dolar) olarak kaydedilmiştir.

Tablo 3: Türkiye İşlemleri'nde Tarafların Kökenine Göre Bildirilen Birleşme ve Devralma İşlem Sayıları ve Değerleri (Özelleştirmeler Hariç, 2024)

Türkiye İşlemleri'nde Tarafların Kökeni, İşlem Sayıları ve Değerleri, 2024			
İŞLEM		İŞLEM SAYISI	İŞLEM DEĞERİ (TL)
Birleşme/ Devralmalar			
Devreden /Devralan			
	TR/TR	70	65.216.034.049
	TR/YB	36	85.449.223.945
	YB/TR	9	22.993.309.908
	YB/YB	7	4.787.409.604
Ortak Girişim			
Taraflar			
	TR/TR	3	62.532.000
	TR/YB	4	9.022.750.000
Birleşme			
	TR/TR	2	4.386.010.000
TOPLAM		131	191.917.269.506

Kaynak: Rekabet Kurumu, Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi hesaplamaları

3 YABANCI YATIRIMCILARIN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMLARI

Tablo 4: Türkiye İşlemleri'nde Yabancı Yatırımcıların Ükelere Göre Dağılımları (2023–2024)

Yatırımcıların Ülkesi	Türkiye İşlemleri 2023	Türkiye İşlemleri 2024
HOLLANDA	5	7
FRANSA	1	6
ALMANYA	8	3
BİRLEŞİK KRALLIK	1	3
İNGİLTERE	-	3
BELÇİKA	-	2
B.ARAP EMİRLİKLERİ	2	2
GÜNEY AFRİKA	-	2
HİNDİSTAN	-	2
İSVİÇRE	1	2
SİNGAPUR	2	2
TAYVAN	-	2
BREZİLYA	-	1
ÇEK CUMHURİYETİ	-	1
ÇEKYA	-	1
DUBAİ	-	1
İRLANDA	1	1
İSRAİL	-	1
İSVEÇ	-	1
KAZAKİSTAN	-	1
LÜKSEMBURG	3	1
RUSYA	2	1
YUNANİSTAN	-	1
KANADA	1	-
BELÇİKA	2	-
A.B.D.	2	-
İTALYA	2	-
KORE	1	-
DANİMARKA	1	-
	35	47

Kaynak: Rekabet Kurumu, Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi hesaplamaları

Yabancılar, **2024** yılında **47** ayrı birleşme ve devralma işleminde Türk şirketlerine yatırım yapmıştır. **2024** yılında **Türkiye kökenli** hedef şirketler için yapılan grupta ilk sırada yedi işleme **Hollanda**, ikinci sırada altı işleme **Fransa** kökenli yatırımcılar yer almaktadır. **2024** yılında Türkiye kökenli şirketlerinin devir konusu olduğu birleşme ve devralma işlemlerinde yabancılar tarafından yapılması öngörülen toplam yatırım tutarı yaklaşık **99 milyar 259 TL** (3,03 milyar dolar)'dir.

2023 yılında Türkiye kökenli hedef şirketler için yapılan grupta ise grupta ilk sırada sekiz işleme **Almanya**, ikinci sırada beş işleme **Hollanda** kökenli yatırımcıların yer aldığı görülmektedir. Aynı dönemde yabancıların toplam **35** işlemde yaklaşık **68 milyar TL** (2,86 milyar dolar)'lik yatırım yapılmasını hedeflemiş oldukları görülmektedir.

Yabancıların Türkiye kökenli şirketlere doğrudan yatırım yapmayı öngördükleri yukarıda bahsi geçen işlemler dışında, yurt dışında gerçekleştirdikleri 164 işlemin de bildirim konusu yapıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu işlemlerden bedeli bildirilenler için hesaplanan toplam işlem hacmi yaklaşık **17 trilyon 186 milyar TL** (524,35 milyar dolar)'dir.

Yabancıların Türkiye'de ve yurt dışında gerçekleştirdikleri **toplam 211** işlem ekonomik faaliyet alanlarına göre işlem bedeli baz alınarak sıralandığında, **2024** yılında dünya genelinde yatırım yapılan sektörlerden öne çıkanlar şu şekildedir:

- **Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler**
- **Diğer gıda maddelerinin imalatı**
- **Parasal aracı kuruluşların faaliyetleri**
- **Tarımsal hammadde ve canlı hayvanların toptan ticareti**
- **Taşımacılık için destekleyici faaliyetler**

4 BİRLEŞME VE DEVRALMA İŞLEMLERİNİN EKONOMİK FAALİYETLERE GÖRE DAĞILIMI

Türkiye İşlemleri'nde 2024 yılında en çok işlem “bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler” ile “elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı” alanında, en yüksek işlem değeri ise “Mağazalar, tezgâhlar ve pazar yerleri dışında yapılan perakende ticaret” alanında gerçekleşmiştir. Bu alandaki işlem değeri 2024 yılında bildirilen (özelleştirmeler hariç) Türkiye İşlemleri'nin toplam değerinin yaklaşık %19'una tekabül etmektedir. Türkiye İşlemleri arasında 2023 yılında en çok işlem “elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı” ile “bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler” alanında, en yüksek işlem değeri ise “hayvansal üretim” alanında gerçekleştiği görülmektedir.

Ana faaliyet alanları bakımından yapılan gruplandırmaya göre¹⁷ hedef şirketin Türkiye kökenli olduğu işlemler bakımından **en yüksek işlem hacmi gerçekleşen ilk alan “imalat”dır (54,5 milyar TL)**¹⁸. İşlem hacmi bakımından **ikinci sırada “toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerinin onarımı ” (52,5 milyar TL)**¹⁹ gelmektedir. En yüksek işlem hacmi kaydedilen **üçüncü ana faaliyet alanı ise “elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı” (22,7 milyar TL)**²⁰dir.

¹⁷ Nace Rev 2, tek hane.

¹⁸ 38 işlem gerçekleşmiştir.

¹⁹ 17 işlem gerçekleşmiştir.

²⁰ 16 işlem gerçekleşmiştir.

Tablo 5: Türkiye İşlemleri'nde Bildirilen Birleşme ve Devralma İşlem Sayıları ve Değerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı (Özelleştirmeler Hariç, 2023–2024)

Ekonomik Faaliyet (Nace Rev.2, 3 Hane)	İŞLEM ADEDİ/2024	İŞLEM ADEDİ/2023	İŞLEM DEĞERİ (TL)/2024	İŞLEM DEĞERİ (TL)/2023
Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler	23	11	9.517.384.549	5.733.890.869
Elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı	13	11	14.402.923.013	17.381.423.020
Seyahat acentesi ve tur operatörlerinin faaliyetleri	4	.	1.637.520.800	.
Bir ücret veya sözleşmeye dayalı olarak yapılan toptan ticaret	3	2	802.228.876	1.898.538.319
Diğer finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)	3	.	4.549.400.000	.
Temel kimyasal maddelerin, kimyasal gübre ve azot bileşikleri, birincil formda plastik ve sentetik kauçuk imalatı	3	.	2.129.019.991	.
Gaz imalatı; ana şebeke üzerinden gaz yakıtların dağıtımı	3	.	8.286.784.000	.
Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı	3	2	1.103.432.000	1.925.664.000
Yazılım programlarının yayımlanması	3	1	236.425.000	[...]
Taşımacılık için destekleyici faaliyetler	3	3	8.267.366.000	5.291.926.037
Motorlu kara taşıtları için parça ve aksesuar imalatı	3	1	2.023.101.000	[...]
Gıda, içecek ve tütün toptan ticareti	2	1	2.576.598.500	[...]
Çimento, kireç ve alçı imalatı	2	.	14.828.791.200	.
Sebze ve meyvelerin işlenmesi ve saklanması	2	1	2.677.404.705	[...]
Ev eşyalarının toptan ticareti	2	3	480.000.000	2.118.006.110
Tıp ve dişçilik ile ilgili uygulama faaliyetleri	2	.	1.465.324.000	.
Beton, çimento ve alçıdan yapılmış eşyaların imalatı	2	1	2.059.702.688	[...]
Kendine ait veya kiralanmış gayrimenkulun kiraya verilmesi veya işletilmesi	2	.	16.717.800.000	.
Silah ve mühimmat (cephane) imalatı	2	.	3.246.220.000	.

Ekonomik Faaliyet (Nace Rev.2, 3 Hane)	İŞLEM ADEDİ/2024	İŞLEM ADEDİ/2023	İŞLEM DEĞERİ (TL)/2024	İŞLEM DEĞERİ (TL)/2023
Genel amaçlı diğer makinelerin imalatı	2	.	2.019.871.501	.
Eczacığa ilişkin ilaçların imalatı	2	1	125.796.280	[...]
Oteller ve benzeri konaklama yerleri	2	1	3.812.461.000	[...]
Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda diğer malların perakende ticareti	2	6	4.300.000.000	5.740.465.208
Demir dışı metal cevherleri madenciligi	2	1	6.260.980.000	[...]
Bilgi ve iletişim teknolojisi ekipmanlarının toptan ticareti	2	.	635.028.000	.
Mağazalar, tezgahlar ve pazar yerleri dışında yapılan perakende ticaret	2	2	36.943.060.000	170.928.000
Sigorta	2	.	977.400.000	.
Akümülatör ve pil imalatı	2	.	12.620.300.000	.
Kumar ve müşterek bahis faaliyetleri	1	.	[...]	.
Kum, kil ve taş ocakçılığı	1	.	[...]	.
Balık, kabuklu deniz hayvanları ve yumuşakçaların işlenmesi ve saklanması	1	.	[...]	.
Suni veya sentetik elyaf imalatı	1	.	[...]	.
Hastane hizmetleri	1	2	[...]	2.846.500.000
Bitkisel ve hayvansal sıvı ve katı yağların imalatı	1	1	[...]	[...]
Motorlu kara taşıtlarının parça ve aksesuarlarının ticareti	1	2	1.239.084.000	1.661.800.000
Belirli bir mala tahsis edilmemiş mağazalardaki perakende ticaret	1	3	[...]	1.318.594.626
Diğer posta ve kurye faaliyetleri	1	.	[...]	.

Ekonomik Faaliyet (Nace Rev.2, 3 Hane)	İŞLEM ADEDİ/2024	İŞLEM ADEDİ/2023	İŞLEM DEĞERİ (TL)/2024	İŞLEM DEĞERİ (TL)/2023
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı	1	.	[...]	.
Diğer tekstil ürünlerinin imalatı	1	.	[...]	.
Bir bütün olarak topluma hizmetlerin sağlanması	1	1	[...]	[...]
Veri işleme, barındırma ve ilgili faaliyetler; web portalları	1	3	[...]	3.338.134.343
Temel eczacılık ürünleri imalatı	1	.	[...]	.
Diğer kimyasal ürünlerin imalatı	1	.	[...]	.
Parasal aracı kuruluşların faaliyetleri	1	.	[...]	.
Mobilya imalatı	1	.	[...]	.
Kitapların, süreli yayınların yayımlanması ve diğer yayıncılık faaliyetleri	1	.	[...]	.
Ses kaydı ve müzik yayıncılığı faaliyetleri	1	.	[...]	.
Diğer telekomünikasyon faaliyetleri	1	.	[...]	.
Aşındırıcı ürünlerin ve başka yerde sınıflandırılmamış metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	1	.	[...]	.
Metal tank, rezervuar ve muhafaza kapları imalatı	1	.	[...]	.
İnsan sağlığı ile ilgili diğer hizmetler	1	.	[...]	.
Elektrik motoru, jeneratör, transformatör ile elektrik dağıtım ve kontrol cihazlarının imalatı	1	.	[...]	.
Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalardaki diğer toptan ticaret	1	6	[...]	7.415.436.000
Holdingle şirketlerinin faaliyetleri	1	.	[...]	.
Kilden inşaat malzemeleri imalatı	1	.	[...]	.

Ekonomik Faaliyet (Nace Rev.2, 3 Hane)	İŞLEM ADEDİ/2024	İŞLEM ADEDİ/2023	İŞLEM DEĞERİ (TL)/2024	İŞLEM DEĞERİ (TL)/2023
Sabun ve deterjan, temizlik ve parlaticı maddeleri; parfüm; kozmetik ve tuvalet malzemeleri imalatı	1	.	[...]	.
Askeri savaş araçlarının imalatı	1	.	[...]	.
Sigorta ve emeklilik fonuna yardımcı faaliyetler	1	.	[...]	.
Süt ürünleri imalatı	1	.	[...]	.
İdare merkezi faaliyetleri	1	.	[...]	.
Depolama ve ambarlama	.	3	.	10.521.439.704
Motorlu kara taşıtlarının ticareti	.	4	.	855.210.045
Ev eşyalarının toptan ticareti	.	3	.	2.118.006.110
Etin işlenmesi ve saklanması ile et ürünlerinin imalatı	.	1	.	[...]
Ana demir ve çelik ürünleri ile ferro alaşımların imalatı	.	2	.	1.925.664.000
Elektronik bileşenlerin ve devre kartlarının imalatı	.	2	.	4.622.983.694
İkamet amaçlı olan veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı	.	2	.	787.420.000
Kara yolu ile yük taşımacılığı ve taşımacılık hizmetleri	.	1	.	[...]
Gemi ve tekne yapımı	.	1	.	[...]
Deniz ve kıyı sularında yük taşımacılığı	.	1	.	[...]
Hava taşıtları ve uzay araçları ile bunlarla ilgili makinelerin imalatı	.	1	.	[...]
Hazır hayvan yemleri imalatı	.	1	.	[...]
Tıbbi ve dişçilik ile ilgili araç ve gereçlerin imalatı	.	1	.	[...]
Motorlu kara taşıtlarının kiralanması ve leasingi	.	1	.	[...]

Ekonomik Faaliyet (Nace Rev.2, 3 Hane)	İŞLEM ADEDİ/2024	İŞLEM ADEDİ/2023	İŞLEM DEĞERİ (TL)/2024	İŞLEM DEĞERİ (TL)/2023
İçeceklerin imalatı	.	1	.	[...]
Trustlar, fonlar ve benzeri mali varlıklar	.	1	.	[...]
Öğütülmüş tahıl ürünleri, nişasta ve nişastalı ürünlerin imalatı	.	1	.	[...]
Plastik ürünlerin imalatı	.	1	.	[...]
Motorlu kara taşıtları için parça ve aksesuar imalatı	.	1	.	[...]
Motorlu kara taşıtlarının bakım ve onarımı	.	1	.	[...]
Hayvansal üretim	.	1	.	[...]
Etin işlenmesi ve saklanması ile et ürünlerinin imalatı	.	1	.	[...]
Eczacılığa ilişkin ilaçların imalatı	.	1	.	[...]
Diğer özel amaçlı makinelerin imalatı	.	1	.	[...]
Doğal bilimler ve mühendislikle ilgili araştırma ve deneysel geliştirme faaliyetleri	.	1	.	[...]
Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda otomotiv yakıtının perakende ticareti	.	1	.	[...]
TOPLAM	131	94	191.917.269.506	162.554.840.184

Kaynak: Rekabet Kurumu, Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi hesaplamaları

5 ÖZELLEŞTİRMELER

2024 yılında Rekabet Kurulu tarafından karara bağlanan 6 adet özelleştirme işlemi bulunmaktadır. Söz konusu işlemler “elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı”, “kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor” ile “imalat” sektörünün muhtelif alt kollarına ilişkindir.

2024 yılında incelenen özelleştirme işlemleri içinde en yüksek işlem bedeli yaklaşık 16 milyar 522 milyon TL ile “kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor” alanında kaydedilirken, bildirim formlarından ve açık kaynaklardan derlenen bilgilere göre ihale süreçleri gerçekleştirildiği anlaşılan bu işlemlerde oluşan toplam işlem bedeli yaklaşık 31 milyar 363 milyon TL (957 milyon dolar) düzeyindedir²¹. Özelleştirme işlemlerinin 2024 yılında toplam Türkiye İşlemleri içerisindeki payı yaklaşık %14'dir.

6 İDARI SÜREÇLER, NİHAİ İNCELEMELER VE KOŞULLU İZİN VERİLEN İŞLEMLER

2024 yılında Rekabet Kurumuna bildirilen birleşme ve devralma işlemleri son bildirim tarihinden ortalama 12 gün sonra nihai karara bağlanmıştır.

Bilindiği üzere Rekabet Kurulu tarafından, piyasadaki etkileri bakımından incelemenin derinleştirilmesi ihtiyacı duyulan birleşme ve devralma işlemleri, 4054 sayılı Kanun'un 10. maddesi çerçevesinde nihai incelemeye alınabilmektedir. Nihai inceleme sonucunda işleme doğrudan veya işlemde kaynaklanabilecek rekabetçi sorunları tamamen ortadan kaldıracak nitelikte bildirim taraflarınca önerilen taahhütler²² çerçevesinde izin verilebileceği gibi, ilgili işlemin yasaklanması da mümkündür. 2024 yılı içerisinde 2 işlem nihai incelemeye alınmıştır.

²¹ Özelleştirme işlemlerinde işlem bedelleri için Tasarruf Mevduatı Sigorta fonu web sitesi, Kamuyu Aydınlatma Platformu (kap.org.tr) ya da diğer açık kaynaklardan ulaşılan bilgiler esas alınmıştır.

²² Ayrıntılı bilgi için bkz. [Birleşme/Devralma İşlemlerinde Rekabet Kurulunca Kabul Edilebilir Çözümlere İlişkin Kılavuz](#).

www.rekabet.gov.tr

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9 Bilkent Çankaya 06800 /ANKARA

Tel : (312) 291 44 44

Faks : (312) 266 79 20